

ZIEHEN's indceeling heeft veel goeds; zij luidt:

I. Psychosen zonder defecten der intelligentie.

A. Enkelvoudige psychosen.

1. affectieve psychosen.

α . manie, β melancholie, γ neurasthenie.

2. intellectuële psychosen.

α . stupiditeit, β paranoia met onderverdeeling, γ . dwangvoorstellingen.

B. Samengestelde psychosen, in verschillenden vorm.

II. Defect psychosen.

A. Aangeboren zwakzin.

α . idiotie, β . imbecilliteit, γ . debiliteit.

B. Verkregen zwakzin (dementia).

α . Dementia paralytica, β . dementia senilis, γ . dementia secundaria, syphilitica, epileptica, alcoholica.

Maar toch roept zij bedenkingen in het leven, vooral wat de plaatsing der neurasthenie aangaat.

Overigens is ZIEHEN's handboek niet het handboek, waaruit men den ervaren psychiater, den grooten clinicus, die zijn jarenlange ervaring heeft neêrgelegd, zal herkennen. Dat is door SCHÜLE op onovertroffen wijze gedaan. Het is het didactische handboek bij uitnemendheid. En als zoodanig durf ik voorspellen, dat het zijn weg bij de practische artsen en bij de studenten stellig zal vinden. C. WINKLER.

INGEZONDEN.

AAN DR. D. W. EKKER.

Zeer Geachte Collega!

Ge hebt mij wakker geschud uit de rust, waarvan ik sinds een paar dagen in het heerlijke Gelderland geniet, om gedurende eenige weken niet te denken aan ziekenhuis of zieken, haemometers of chlorose, zelfs niet aan de Wilhelmina-bron! Maar ik mag een paar vragen, welke Gij tot mij richt in het *Tijdschrift*, dat gisteren mij in handen kwam, niet onbeantwoord laten, tot ik weer mijn werk opgevat heb.

Vooreerst dan geloof ik, dat Ge aan mijn stukje een verkeerde interpretatie gegeven hebt; het was mij waarlijk niet te doen, om U of anderen tot het Staalwater uit de Wilhelmina-bron te *bekeeren*, noch om iets te kort te doen aan de reputatie van de BLAUD'sche pillen.

Mijn eenig doel was, om aan te toonen, dat de resultaten, die wij verkregen bij onze haemometrische bepalingen tijdens het gebruik van Staalwater, gunstiger waren dan die van Dr. KLINKERT, en als Ge U de moeite wilt doen

om nog even mijn stukje over te lezen, dan zult Ge mij dit moeten toestemmen. Ik heb geen krans willen vlechten voor het bronwater (goede wijn behoeft dien immers niet?), maar zeide slechts: „De therapeutische „waarde is o. i. grooter, dan door Dr. KLINKERT er aan wordt toegeschreven”, en heb dit met de door ons verkregen cijfers aangetoond.

Ik weet niet, of uw ervaring omtrent gasthuispraktijk groot is: de mijne niet (anderhalf jaar als assistent te Leiden en vier jaar in het Haarlemsche gasthuis), maar in dien korten tijd is mijn ondervinding geweest, dat de chloroticae, die men onder behandeling krijgt, gewoonlijk, zoo niet altijd, dezulken zijn, die reeds van te voren te vergeefs thuis behandeld zijn, zoodat wij altijd met hardnekkige chlorose te doen hebben, die natuurlijk reeds met verschillende martialia behandeld zijn, en ik geloof van mijn Haarlemsche collegae zonder onderscheid te mogen aannemen, dat die behandeling een rationeele geweest zal zijn. Ik meen dus, dat de resultaten, welke ik heb medegedeeld juist (gij houdt het mij, hoop ik, ten goede, dat ik hierin met U geheel van opinie verschil) van meer waarde zijn, dan gij er aan toekent.

Mij dunkt het is haast overbodig U op de vraag „was de haemometer gecontroleerd?” een bevestigend antwoord te geven. Hij was behoorlijk gecontroleerd en de getallen werden eerst vastgesteld, nadat de correctie was aangebracht.

Het staalwater werd eerst gegeven, nadat de patiënten een paar weken in het gasthuis opgenomen waren.

En nu ten slotte een vraag: „waarom zullen wij aan chloroticae staalwater „geven, terwijl wij in de pilul. Blandii een middel bezitten, dat gemakkelijk „wordt opgenomen, hetgeen van het water zeker niet gezegd kan worden, en „dat *steeds* bij chlorosis in korten tijd tot genezing voert, iets wat van het „staalwater zeker nog niet getuigd kan worden.”

Ziet eens hier, geachte Collega! ik geloof, dat wij goed doen bij het vaststellen onzer therapie nooit te veel te generaliseeren. Dat de pilul. Blandii *steeds* tot genezing voeren, zult ge toch waarlijk niet gemeend hebben. Dr. KLINKERT heeft dit zelf ook erkend, en ieder eerlijk medicus met eenige ondervinding, zal U dit ook tegenspreken. Laat ons hierover dus niet twisten! Ik voor mij begroet het water uit de Wilhelmina-bron als een welkom therapeuticum, dat onder de vele martialia, reeds burgerrecht verkregen heeft, en dat steeds gaarne genomen wordt, zonder (voor zooverre mijn ervaring reikt) digestie-stoornissen te veroorzaken.

Geloof mij intusschen met collegiale groeten

Barneveld, 30 Juli 1894.

DR. VAN LINDEN VAN DEN HEUVELL.

FERRATINE—IJZER-ALBUMINAAT.

Naar aanleiding van den in een mijner referaten over „nieuwe ijzerpraeparaten” (I. blz. 1031, 1894) in dit *Tijdschrift* voorkomenden passus, dat „de „bereidingswijze van het reeds jaren in den handel voorkomende praeparaat „DE GROOT nog meer in het duister gehuld” zou zijn dan met die van het fer-